

**УХВАЛА
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про закриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 142 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремого припису абзацу четвертого преамбули Конституції України

Київ
14 листопада 2023 року
№ 17-уп/2023

Справа № 1-7/2020(172/20)

Велика палата Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Грищук Оксана Вікторівна,
Кичун Віктор Іванович,
Колісник Віктор Павлович,
Кривенко Віктор Васильович,
Лемак Василь Васильович,
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Петришин Олександр Віталійович,
Філюк Петро Тодосьович,
Юровська Галина Валентинівна (доповідач),

розглянула на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 142 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремого припису абзацу четвертого преамбули Конституції України.

Заслухавши суддю-доповідача Юровську Г.В. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. До Конституційного Суду України звернулися 142 народних депутати України з клопотанням щодо офіційного тлумачення окремого припису

абзацу четвертого преамбули Конституції України, а саме словосполучки „гідних умов її життя“, у системному зв'язку з такими приписами Конституції України:

– права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3);

– держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки; усі суб'єкти права власності рівні перед законом (частина четверта статті 13);

– держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей (частина п'ята статті 17).

Автори клопотання твердять, що потреба в офіційному тлумаченні окремого припису абзацу четвертого преамбули Конституції України у системному зв'язку із зазначеними приписами Основного Закону України є для того, щоб з'ясувати, які умови життя людини слід вважати гідними з урахуванням соціальної спрямованості економіки держави, а також, що є показником гідних умов життя людини в аспекті головного обов'язку держави – утверджувати і забезпечувати права і свободи людини.

2. Ухвалою від 16 червня 2020 року № 17-у/2020 Велика палата Конституційного Суду України відкрила конституційне провадження у цій справі.

3. Велика палата Конституційного Суду України дійшла висновку, що є підстави для закриття конституційного провадження з огляду на таке.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ Велика палата Конституційного Суду України закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави, визначені статтею 62 цього закону (частина четверта статті 63); такою підставою є, зокрема, невідповідність конституційного подання вимогам, установленим цим законом (пункт 3 статті 62).

Відповідно до частини четвертої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні щодо

офіційного тлумачення Конституції України мають зазначатися конкретні приписи Конституції України, які потребують офіційного тлумачення, та обґрунтування підстав, які спричинили потребу в такому тлумаченні.

Обґрунтовуючи свої твердження, народні депутати України посилаються, зокрема, на Конституцію України, рішення Конституційного Суду України, Європейську соціальну хартію (переглянуту) 1996 року, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, рішення Європейського суду з прав людини у справі *Cantoni v. France* від 15 листопада 1996 року (заява № 17862/91).

Потребу в офіційному тлумаченні окремого припису абзацу четвертого преамбули Конституції України, а саме словосполучки „гідних умов її життя“, у системному зв'язку з приписами частини другої статті 3, частини четвертої статті 13, частини п'ятої статті 17 Конституції України народні депутати України вбачають в усуненні інтерпретаційних розбіжностей і уникненні неоднозначного розуміння та використання цієї словосполучки. Однак конкретних прикладів наявності інтерпретаційних розбіжностей та неоднозначного розуміння і використання цих приписів Конституції України, які б спричинили юридичні проблеми у практиці з їх відповідними наслідками, у конституційному поданні не наведено.

Крім того, автори клопотання констатують, що Конституційний Суд України неодноразово розглядав питання соціального забезпечення громадян „через призму достатнього життєвого рівня“, однак залишив поза увагою таке поняття, як „гідні умови життя“. Проте таке твердження не доводить потреби в офіційному тлумаченні зазначеного припису преамбули Конституції України у системному зв'язку з іншими приписами Основного Закону України.

Отже, конституційне подання не відповідає частині четвертій статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для закриття конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 62 цього закону – невідповідність конституційного подання вимогам, визначеним Законом України „Про Конституційний Суд України“.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 35, 51, 62, 63, 66, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та відповідно до § 48, § 53 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Закрити конституційне провадження у справі за конституційним поданням 142 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремого припису абзацу четвертого преамбули Конституції України на підставі пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, визначеним цим законом.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**